

Ministerie van Financiën

De heer mr. W.B. Hoekstra
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Hoevelaken, 13 augustus 2018

Betreft: Consultatie Besluit Analyse Vakbekwaamheidsbouwwerk

Geachte heer Hoekstra,

U heeft aan belanghebbenden het *Besluit analyse Vakbekwaamheidsbouwwerk* ter consultatie voorgelegd. Dit conceptbesluit wijzigt het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) in verband met het doorvoeren van de aanbevelingen die het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD) heeft gedaan naar aanleiding van de analyse van het Wft-vakbekwaamheidsbouwwerk.

De consultatie is gesloten op 12 juni jl. Door omstandigheden waren wij niet in staat voor deze datum te reageren. Wij sturen hierbij alsnog onze reactie met het verzoek deze, indien mogelijk, alsnog te betrekken in uw overwegingen.

Wel of niet doorbeleggen vraagt om advies

Burgers zijn na hun arbeidzame leven voor een relatief lange periode financieel afhankelijk van hun pensioeninkomen.

Relevante groepen werknemers bouwen pensioenrechten op, op basis van een premieovereenkomst of een kapitaalovereenkomst. Deze werknemers hebben bij expiratie van hun pensioenuitkering de keuze een deel van het opgebouwde vermogen door te beleggen.

De keuze om wel of niet door te beleggen heeft voor de individuele werknemer relevante consequenties.

De huidige kapitaalmarkt situatie heeft nog immer lage rentestanden tot gevolg en de verwachting is dat dit op de korte termijn niet veel zal verbeteren. Voor mensen die aan de vooravond staan van hun pensioen en hun pensioenkapitaal moeten gaan omzetten naar een pensioenuitkering, is de lage rente een nadelig verschijnsel. De pensioenuitkeringen worden daardoor gematigd.

De mogelijkheid bestaat om de pensioenuitkeringen variabel te laten zijn en mee te laten bewegen met eventuele beleggingsresultaten op het pensioenkapitaal. Dit kan leiden tot hogere pensioenuitkeringen, maar daar zijn natuurlijk wel (beleggings)risico's aan verbonden, die ook weer tot tegenvallende pensioenuitkeringen kunnen leiden.

Een goed uitgekiend beleggingsadvies voor het pensioenkapitaal kan zeker voor mensen die een verantwoord beleggingsrisico kunnen dragen, van grote waarde zijn.

Het kan procenten extra rendement opleveren. Mochten de omstandigheden onverhoopt toch tegenzitten, dan is er bij de samenstelling van de beleggingsportefeuille rekening mee gehouden, dat die tegenvallers zoveel mogelijk worden gemitigeerd.

Advies is meer dan wenselijk

In het consultatiedocument geeft u terecht aan dat het hier gaat om een complex onderwerp. Het komt ons voor dat niet ter discussie kan staan dat werknemers er een groot belang bij hebben om, wanneer zij voor deze keuze staan, hierover deskundig advies in te winnen.

Het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening heeft u geadviseerd de bevoegdheid tot het geven van dit advies in de toekomst uitsluitend te laten berusten bij natuurlijke personen die beschikken over de vakbekwaamheid die vereist is voor de adviseur Wft pensioen.

Wij denken dat dit advies geen recht doet aan de werknemers voor wie dit advies van groot belang is. Dit lichten wij hierna toe.

Motivatie

Ten eerste is het van belang dat de adviseur die adviseert over de keuze om al dan niet door te beleggen, zich terdege bewust is van de risico's die beleggen op korte tot middellange termijn met zich mee brengt. Het kennisniveau van een natuurlijk persoon die beschikt over de vergunning Wft Vermogen ten aanzien van beleggen doet zeker niet onder voor éénzelfde natuurlijke persoon met de vergunning Wft Pensioen. Als men de toetstermen van het CDFD in ogenschouw neemt, zou men zelfs kunnen stellen dat een natuurlijk persoon met het Wft Vermogen zelfs meer kennis heeft van beleggen, en met name in risicoanalyse op de korte termijn. Dit laat overigens onverlet dat, met het oog op de aanstaande consultatie aangaande het Nationaal Regime, de FVP zowel de natuurlijke personen die beschikken over de vergunning Wft Vermogen als Wft Pensioen, onvoldoende deskundig achten om passend adequaat beleggingsadvies te geven.

Ten tweede is de keuze om louter natuurlijke personen die beschikken over de vergunning Wft Pensioen te laten adviseren over het doorbeleggen in veel gevallen niet kostenefficiënt. Een ruime meerderheid van de Nederlandse consumenten maakt voor hun verzekeringen gebruik van onafhankelijk financieel adviseurs. In grote meerderheid beschikken deze adviseurs over de Wft vergunning Vermogen, terwijl slechts een minderheid beschikt over de Wft vergunning pensioen. Zoals u in de AFM registers kunt zien telt Nederland een beperkt aantal vergunninghouders Wft Pensioen en een veel ruimer aantal adviseurs dat bevoegd is op het gebied van Wft Vermogen. Ook de aantallen initiële - en PE-examens zoals de CDFD die publiceert laten deze aanzienlijke verschillen zien.

De adviseurs waar deze consumenten gebruik van maken, hebben veelal een vaste relatie met deze consumenten en hebben vanuit die relatie een totaaloverzicht van de financiële situatie van de consument. Bij adviezen over specifieke onderwerpen kunnen zij deze, reeds aanwezige, kennis en informatie gebruiken om, relatief snel en daardoor voor de consument tegen beperkte kosten, advies uitbrengen.

Het overnemen van het advies van het CDFD betekent in de praktijk dat de 'huisadviseur' van de werknemer de werknemer niet langer kan adviseren over of doorbeleggen wel of niet verstandig is.

De verwachting is dat bij overneming van het advies van het CDFD de werknemer zich voor dit advies zal (moeten) wenden tot de adviseur van de werkgever die het tweede pijler pensioen heeft geadviseerd,

Deze adviseur is niet de vaste adviseur van de werknemer en zal, wil hij een deugdelijk advies geven dat voldoet aan de wettelijk daaraan te stellen eisen, een nieuwe analyse moeten maken van de situatie van de werknemer. Los van een mogelijk conflict van belangen die hierbij met zijn positie als adviseur van de werkgever kan ontstaan, vraagt deze analyse meer tijd en dus meer geld dan indien de analyse door de vaste adviseur van de werknemer wordt gemaakt.

Het advies van het CDFD leidt ertoe dat werknemers die een voor hen belangrijk advies moeten inwinnen, in de praktijk vaak gedwongen zullen worden om zich te wenden tot een, voor hen, onbekende adviseur die hun persoonlijke situatie niet kent en veelal een tariefstructuur kent die anders is dan de adviseurs die zich specifiek richten op adviezen aan de particuliere markt.

Het voorspelbare gevolg van overneming van het door CDFD gegeven advies zal zijn dat veel werknemers afzien van het inwinnen van advies.

Als Federatie vinden wij het ongewenst dat, vanuit de overheid, maatregelen worden genomen die tot gevolg hebben dat consumenten afzien van het inwinnen van deskundig en betaalbaar advies op, voor deze consumenten, belangrijke gebieden die te maken hebben met hun toekomstige financiële positie.

Adviezen

Wij geven u in het licht van bovenstaande het volgende in overweging

1. Indien u het advies van het CDFD wenst over te nemen geven wij u dringend in overweging om via flankerende wetgeving te bepalen dat de betrokken werkgevers verplicht worden om zorg te dragen dat de werknemers die dit betreft op kosten van de werkgever een persoonlijk advies krijgen over de vraag of doorbeleggen in hun situatie wel of niet aan te bevelen is. Dit advies dient analoog aan het bepaalde in artikel 4:23 Wft aantoonbaar te voldoen aan bepaalde kwaliteitseisen zoals dat het advies dient aan te sluiten bij de kennis en ervaring van de werknemer, diens financiële situatie, doelstelling en risicobereidheid. Daarnaast dienen deze adviezen door de betrokken adviseur reproduceerbaar te zijn gedurende vijf jaar nadat het advies is verstrekt.
2. Een alternatief is dat de huidige situatie wordt gehandhaafd, hetgeen betekent dat de adviseur die beschikt over de vakbekwaamheid Wft Vermogen de werknemer mag adviseren over wel of niet doorbeleggen maar de eisen van de wettelijke PE op dit punt worden aangepast.

De optie genoemd onder punt 2 heeft onze sterke voorkeur omdat deze optie de keuze van de werknemer voor een eigen adviseur, die zijn totale situatie overziet, het meest respecteert.

Wij spreken de wens uit dat u onze visie alsnog in uw overwegingen wilt meenemen. Uiteraard zijn wij graag bereid om, indien u hieraan behoefte heeft, onze argumenten nader toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,

Het bestuur van de Federatie van Vermogensplanners